

(Kontrolleres mot fremføring)

Årsmøtetale Nord Fiskarlag, 3. oktober 2023.

Storingsrepresentanter, æresmedlemmer, delegater og øvrige gjester, velkommen til vårt første ordinære årsmøte i Nord Fiskarlag.

Et Nord Fiskarlag med ca 2500 engasjerte medlemmer fra Trøndelag i sør til grensen mot Russland i Nord.

Nord Fiskarlag sin politikk og standpunkt i sak gjenspeiler at laget har en stor og bred medlemsmasse. Og vi søker å ivareta de vi representerer på en best mulig måte, store og små, de mange og de få.

Vi representerer fiskere som deltar i like fiskeri som har sammenfallende interesser. Andre ganger handterer vi interessekonflikter, og vi søker mer kompliserte kompromiss. Erfaring viser at kompromiss i saker der det er interessekonflikter gjerne kan ha stor gjennomslagskraft. Det er viktig å representere bredde, mangfold og ulikt syn om interesser.

I året som er gått har vi mistet fiskerkollegaer både gjennom naturlig bortfall, men også dessverre gjennom ulykker i forbindelse med virke på havet.

Jeg kan ikke unnlate å nevne den tragiske ulykka med en fisker på finnmarka, som omkom i forbindelse med krabbefiske. Og også den tragiske hendelsen med flere ungdommer på Meløy i september. Det går sterkt innpå oss alle når slike ulykker skjer, og det prege oss alle sammen.

Jeg vil komme tilbake til det å forulykke på havet vårt virke litt senere i denne talen.

Jeg ber om at vi reiser oss og minnes våre fiskerkollegaer, familie venner og bekjente som er gått bort med 1 minutts stillhet.

Takk.

Det er nå 10 måneder siden vi i desember i fjor stiftet det nye laget. Vi bruker naturligvis tiden på fiskeripolitiske saker, men det går også mye tid til å bygge det nye laget, både administrativt og i tillitsmannsapparatet.

God organisering, fiskeripolitikk og gjennomslagskraft henger sammen. Så vi må jobbe på flere nivå. Vi er på god vei, men ikke i mål.

I mars i år var vi på plass med daglig leder Hanne Fagertun. I mai og juni ble det brukt tid på ansettelsesprosesser av administrative fagmedarbeidere. Og fra september er vi to ansatte i Tromsø, tre i Bodø, og en i Trondheim.

Det er nå vi har de administrative ressursene og grunnlaget til å sette og bygge det nye Nord Fiskarlag til å bli det laget vi har, og hadde som hensikt når vi gikk inn for denne sammenslåingen.

Til behandling nå på vårt første ordinære årsmøte har vi etter styrets mening viktige og dagsaktuelle saker.

- Vi har bestandsutvikling og klimaendringer.
- Vi har - interessekonflikt og sameksistens i kyst og havområder som en sak.
- Og, ikke minst, vi har organisasjonssaken oppe til behandling.

Det er tydelig for de fleste av oss at klima er i endring. Jeg tør så langt å påstå det.

Temperaturer endrer seg. Vi kan observere endring i vandringsmønster. Hva er det vi ser? Endret oppvekstkår for fisken? Skapes det utfordringer for yngel som skal vokse opp?

Oppsøker fisken nye områder mens vi leter der han var i fjor? Det er mye vi ikke vet, og endringer skaper usikkerhet for planlegging av drift og investeringer.

Jeg skal nevne noen eksempler:

Det først og mest åpenbare er torsken. Torskekvote reduseres, år etter år, og så vidt jeg vet er det ikke signalisert fra forskerhold at sterke årsklasser er på tur inn. Det er ikke lenge siden endringene i sjøen var oppfattet å være gunstige for torsken, når kvotene var rekordstore. Nå lurer vi på hva som skjer?

Vi får meldinger fra forskermiljø at lodda er registrert svært lang nord, visstnok så langt nord som aldri tidligere registrert. Hysa for eksempel, den er tilnærmet fraværende på Finnmarkskysten. Det har i flere år fra fiskerhold gitt uttrykk for bekymring over hysebestanden.

Og man har blitt møtt med argumentet at hysa befinner seg i russisk sone, og at det bare er tidsspørsmål når vi ville merke at hysa ville trekke inn i norsk sone igjen. Det ventes for min del fortsatt på innsig av hyse fra russisk sone. Jeg har venta i 7-8 år.

Jeg mener det nå er umåtelig viktig at vi bygger nødvendig kunnskap om endringer som skjer i naturen og driverne bak disse. Vi må ha best mulig kunnskap om klimaendringene og konsekvensene av disse. Det må målrettet bygges kunnskap, ikke bare av hensyn til oss fiskere, det er viktig for alle at vi forstår endringene som skjer, enten man har sitt virke på sjø, og land, i næring eller samfunnet for øvrig.

Det må prioriteres ressurser til forskning og kunnskapsbygging. Dette handler om å ruste seg for fremtiden.

Organisasjonssaken

Organisasjonssaken står igjen på dagsorden, og den har i grunn blitt en gjenganger i hvert årsmøte.

Det er kanskje naturlig, siden vi alltid bør ha fokus på å utvikle oss, også som organisasjon.

Denne gangen er det likevel litt annerledes. Organisasjonssaken er oppe som konsekvens av de viktige vedtakene som ble fattet i fjor, og i landsmøtet i 2021.

Og det er med en viss spenning jeg står her, for det ligger i dagen utfordringer som enda ikke er løst i Norges Fiskarlag, og diskusjonen starter vi her i dag og forhåpentligvis så landes den godt i Landsmøte seinere i høst.

De viktigste momenter i organisasjonssaken etter min oppfatning, uten at jeg skal foregripe noe som helst, det er at vi, alle fiskere, stor som liten er best tjent med et sterkt og samlet Norges Fiskarlag.

For husk på en ting: Fiskarlaget har, gitt en god politikk, alle forutsetninger for å være den største og viktigste premissleverandøren i små og store tunge viktige fiskeripolitiske saker inn til våre myndigheter.

Et Fiskarlag som favner bredt over den norske fisker er viktig for organisasjonens fremtid som premissleverandør, med høy integritet og legitimitet innad blant oss fiskere, som igjen gir samme styrke som premissleverandør til våre myndigheter på alle plan og nivå i vårt samfunn.

Jeg tror ikke det er noen i denne salen i dag som er tjent med et svekket og fragmentert Norges Fiskarlag, tvert imot. Den muligheten vi fiskere har til å bli hørt ved at vi står samlet, den får vi ikke på annen måte.

Her må alle parter i alle medlemslag i Fiskarlaget vise organisatorisk kløkt og ta det nødvendige ansvaret for et fortsatt samlet Norges Fiskarlag.

Arealkonflikt

Vi opplever i større og større grad utfordringene og negative konsekvenser for fiskeren når det gjelder arealer i rundt og på våre fiskefelt.

Derfor har styret også valgt å sette Interessekonflikt og sameksistens som sak på dette årsmøte.

Vi som medlemslag opplever en markant økning i saker som omhandler arealplaner for næringsvirksomhet kystnært. Og det er selvfølgelig utfordrende nok for vår næring, å måtte avgi arealer til andre formål. Vi må nok også forvente at kampen om sjøarealene vil eskalere fremover.

Vi opplever at fiskeriinteressene må kunne argumentere og dokumentere for sine fiskefelt og synliggjøre hvor utfordrende andre etableringer i mange områder er for både fiskeriaktivitet og miljømessige bekymringer.

Så må vi bare ta inn over oss at her må vi som organisasjon ha fokus og administrativ kompetanse, for å fremme fiskeriinteressene.

Vi har jo i de siste måneder registrert i forbindelse med torskeoppdrett at både rømming og gyting i merder har blitt avdekket.

Når slike ting avdekkes, så er det vel rimelig grunn til å stille kritiske spørsmål fra oss fiskere om alle de miljømessige konsekvensene er avdekket. Og er det ikke i slike situasjoner og tilfeller at «føre var» prinsippet har sin virkelige berettigelse?

Så er det en sak som jeg håpet at vi ikke skulle ha på agendaen i det her årsmøte, det er kvotemelding 2,0. Og sånn ble det.

Men jeg hadde trodd og forstått at kvotemeldingen skulle vært levert, diskutert og behandlet for lenge siden i regjering og storting.

Ambisjonene har jeg forstått var i hvert fall i et slikt tidsperspektiv. Selvfølgelig er det viktig med ambisjoner. Det aller viktigste man kan formidle om kvotemeldingen som tema, det er vel at nå fortjener næringen å få svar.

Men nå signaliseres det såpass sterkt fra Nærings- og fiskeridepartementet at meldingen kommer før jul, så da kan det kanskje være et lite håp og tru om at kvotemeldingen kommer såpass tidlig i høst at den kan være gjenstand for diskusjon på landsmøtet i november.

Så har man jo mange forhåpninger til meldingen. Og klart her er det nok flere saker som er av stor viktighet og betydning for næringen. Kvotemeldingen bør gi grunnlag for at den minste flåten også under 11 meter har muligheter til rekruttering og fornying.

Personlig så må jeg bekjenne at jeg er litt betenkt over utviklingen i den minste flåten med hensyn drift. Jeg stiller spørsmål ved om det er fremtidsrettet drift med alenefiske med faststående redskaper.

Bør ikke denne flåtegruppen få ordninger som gir grunnlag for to-mannsdrift, nettopp for å kunne ivareta sikkerheten på en bedre måte?

For å unngå ulykker og drukningsulykker til sjøs, så bør det vel treffes tiltak som bidrar i den til en slik målsetning.

Så kan man selvfølgelig hele tiden argumentere med økonomiske grunner for alenemannsdrift. Men hvilken annen næring eller systemer aksepterer man at økonomi trumfer sikkerheten? Jeg tillater med å stille det spørsmålet, og skjønner at jeg nå tøtsjer inn i et betent område.

Så registrerer jeg at det jevnt og trutt står en diskusjon om hvordan trålflåten skal sørve landindustri og lokalsamfunn, der trålekvoter i sin tid ble delt ut for å sikre aktivitet og sysselsetting. For en enkel fisker er dette et pussig spill å observere.

Avslutningsvis vil jeg takke administrasjon for et godt arbeid selv med litt redusert bemanning i vår første driftsår.

Jeg vil takke styrer og AU for et positivt og godt samarbeid gjennom de her 10 måneder vi har vært i drift.

MED DE HER ORDENE ØNSKER JEG ÅRSMØTE LYKKE TIL MED FORHANDLINGENE OG ERKLÆRER ÅRSMØTET FOR ÅPNET.

Roger Hansen, styreleder Nord Fiskarlag